

הערות למאמרו של הח' בן-עמי

בצפון שונה לחלוטין מהדרום, ואין אפשרות לערוך השוואות, ואם עושים זאת — צריך להסביר גם את הרקע.

באגודת „און” מהווה הרפת הקיבוצית כ-50% מהראשים להזרעה, ואילו ב„השרות” רק כ-32%. אם נוסיף לכך, שהעדרים בקיבוץ ובמושב במרחב „און” גדולים במיוחד, נבין שאין אפשרות לערוך השוואות.

במאמר, ב„משק הבקר והחלב” מס' 116, הדין באיחוד האגודות להזרעה, הביא הח' שמואל בן-עמי תוצאות ההזרעות הבלתי חוזרות 60—90 יום של שתי האגודות. הח' בן-עמי התכוון בזה להוכיח — באיזו אגודה יש פוריות גבוהה יותר ושלאלקלים בדרום יש השפעה על כך. ההוכחה במספרים בצורה זו אינה גראית לי, אם אינם מושתתים על הרקע, שהוא אמנם אקלימי, אבל אקלים התיישבותי. ההרכב ההתיישבותי

טבלה מס' 1.

ממוצע לעדר	האחוז באגודה		מספר מוזרעות		
	און	השרות	און	השרות	
257	380	68.0	51.3	30,607	33,807 מושבים
189	236	32.0	48.7	15,508	32,114 קיבוצים

מן המוסכמות הוא, שבעדר קטן הפוריות הקשר בין בעלי העדר ופרותיו, אבחנת הדרישה גבוהה במקצת מאשר בעדר גדול, וההסבר לכך: וזיהויה קלים יותר, הזנה שונה, ועוד. מאחר

גדר חשמלית למרעה

ברק-ניר

- ✱ עמודים ומבודדים.
- ✱ טוב למשק המושבי והקיבוצי.
- ✱ ש.י.ת.ה. (שרות, יעוץ, תכנון, הדרכה).

- ✱ מופעל ע"י סוללות 12 V.
- ✱ מכשיר הפועל מרשת החשמל 220 V.
- ✱ כבל אלקטרופלסטי חזק וזול.

פנה עוד היום אל:

נירים
אלקטרוניקה ישראל
NIRIM ELECTRONICS ISRAEL

טל. 93076 — 057

קיבוץ נירים, ד.נ. נגב

שבמושב הצפון יש נטייה לעבור לעדרים גדולים, ואילו הקטנים מתחסלים עקב האינטנסיביות בעדרים במושבים הגדולים בשנים האחרונות. של יתר ענפי המשק החקלאי, ירדה גם הפוריות

טבלה מס' 2. הגדלת העדרים המושביים ב-10 השנים האחרונות

ה מ ו ש ב	מספר העדרים הקטנים		מספר העדרים הגדולים	
	1960/61	1969/70	1960/61	1969/70
נהלל	44	10	5	11
כפר-יחזקאל	53	4	—	7
כפר-יהושע	67	11	2	5
כפר-ברוך	44	17	—	3

* עדר קטן — עד 15 מזורעות ; ** עדר גדול — מעל 30 מזורעות.

טבלה מס' 3. ב"ח מהזרעה ראשונה 90—120 יום בתש"ל

בעדרים גדולים וקטנים במושבים

ה מ ו ש ב	מס' העדרים הקטנים	סה"כ מזורעות	% ב"ח	מס' העדרים הגדולים	סה"כ מזורעות	% ב"ח	הפרש לטובת העדר הקטן
נהלל	10	64	64.1	11	467	54.8	9.3%
כפר-יחזקאל	4	39	66.7	7	236	53.4	13.3%
כפר-יהושע	11	125	55.2	5	180	53.9	1.3%
כפר-ברוך	17	118	61.9	3	97	56.7	5.2%

בשנים האחרונות ישנה רדיפה אחר הפוריות ב„השרות“, גם כשזו באה על חשבון הטיפוח. לדוגמא: פר מסויים ב„השרות“ ביצע 26,000 הזרעות משך שנתיים, בגלל אחוז פוריות גבוה במקצת מהממוצע, למרות היותו כמעט שלילי בהורשת תנובות לבנותיו. ייתכן שזה הוסיף מעט לפוריות, אבל ספק אם הבוקרים יהיו נשכרים מכך בעתיד. אין ספק, שעניין האיחוד הוא נושא רציני לדיון, אבל לא נגיע לכך על-ידי התנגחות במספרים סטטיסטיים. לאחר שמביאים בחשבון גם את הרקע מתברר שההתנגחות היא ללא קרניים. אריה שדר — מוריע

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

הח' אפ. יקונט, עין-הנציב, מעיר

אני תמה על הערותיו של דן קלי לדו"ח השנתי של אגודת „און“. הוא מציין בדבריו, שב-אזורי הפעולה של „השרות“ הימים הפתוחים נמוכים בממוצע ב-5—6 ימים. המשתמע מזה — הישג מקצועי גדול, כביכול. אני מסכים שיש לזה משמעות „מסוימת“ ב-הסתייגות, כי יש לקחת בחשבון, שבאזורי בית-שאן ועמק הירדן דוחים את הזרעת הפרות, ש-

המליטו בספטמבר וברובו של אוקטובר למועד מאוחר יותר מן המקובל, בגלל העונתיות שב-אזורים אלה. משה הימן לא התייחס לנקודה זו. ייתכן, ש-היא אינה בעלת משמעות בסך כול מספר ההזרעות, אבל יש להניח, שיש בזה משום גורם לת-נובה תחלובתית גבוהה יותר.